

การพัฒนาฐานรูปแบบการส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนด้วยสัมภาระ
ระดับประถมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนเสริมเพื่อนต่างระดับ

นางสาวบรรเจิด พร รัตนพันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและ การสอน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-338-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ๓ ก.ย. 2546

I1758-2829

**THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ENHANCING
LEARNING OUTCOMES OF ELEMENTARY SCHOOL UNDERACHIEVERS
THROUGH CROSS - AGE TUTORING TECHNIQUE**

Miss Banchedporn Ratanapan

A Dissertation Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Curriculum and Instruction Program
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1997
ISBN 974-637-338-2

C640011 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD:

DEVELOPMENT MODEL/ ELEMENTARY SCHOOL UNDERACHIEVERS/
CROSS-AGE TUTORING TECHNIQUE BANCHERDPORN RATANAPAN :
THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ENHANCING LEARNING
OUTCOMES OF ELEMENTARY SCHOOL UNDERACHIEVERS THROUGH
CROSS-AGE TUTORING TECHNIQUE. DISSERTATION ADVISOR : ASSOC.
PROF. CHANPEN CHUAPHANICH, Ed.D.; ASSOC. PROF. TAWEEWAT
PITAYANON, Ph.D....329....PP.

ISBN 974-637-338-2

The purposes of this research were to develop a model for enhancing learning outcomes of elementary school underachievers through cross-age tutoring technique and try-out this model for studying about achievement, self-efficacy, socio-status and attention behaviors of elementary school underachievers. The model was developed from concept and theories about underachievers, 6-12 years personality development, conceptions of contingency management, observational learning, self -efficacy, long-term memory and cross-age tutoring technique.

The findings were as follows:

1. The model for enhancing learning outcomes of elementary school underachievers through cross-age tutoring technique had objectives to develop learning achievement, self-efficacy, socio-status and attention behaviors of elementary school underachievers, and had 5 components: (1) The input factor: the underachievers. (2) The process of the model: assigned the underachievers as tutors of the students at the lower-grade level who had 30%-39% of the test scores on the three phases, namely, preparation activities, tutorial activities and evaluating activities. (3) The products of the model: the underachievers had better learning achievement, self-efficacy, socio-status, and attention behaviors. (4) The controls of the model: qualification of student, teacher's work and supports involved in using the model. (5) The feedback of the model: learning achievement, self-efficacy, socio-status, and attention behaviors of elementary school underachievers.

2. In trying out the model with 24 grade four elementary school underachievers at Senanikom School which split equally into the experimental group and the controlled group, the experimental group was assigned the role of tutor of 36 grade two Thai comprehension level 30%-39%. The results which were tested the significance at .05 level were: (1) The achievement of both group were not significantly different, but there were significantly higher numbers of students in the experimental group who were not underachievers than in the controlled group after the experiment. (2) There were significantly higher self-efficacy scores of students in the experimental group than in the controlled group. (3) There were significantly higher numbers of students in the experimental group that received higher socio-status scores than in the controlled group. But the differences on socio-status posttest scores between the two groups were not significant. (4) After the experiment all students in the experimental group had the higher percentage of the period of time on attention behaviors.

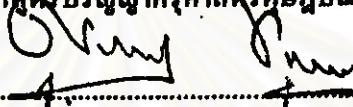
ภาควิชา...คณะกรรชน์กวาระวิทยาและสังคมศาสตร์ สาขาวิชา... ชัยมีอธิบาย

สาขาวิชา... หลักสูตรและการสอน ชัยมีอธิบายอาจารย์ที่ปรึกษา Chanpen Chuaphanich

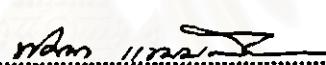
ปีการศึกษา... 2540 ชัยมีอธิบายอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

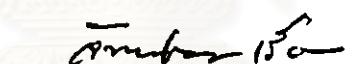
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาฐานรูปแบบการถ่ายเอกสารเรียนของนักเรียนด้วยสัมภาระค้นประดับประดุจศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแกรมเพื่อนค่าทางค้น
โดย	นางสาวบรรจงอดีพร รัตนพันธุ์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพาณิช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวนัน พิจานันท์

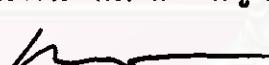
นัยสำคัญของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักฐานปริญญาครุศาสตร์คณิตศาสตร์

....
 คณบดีนัยสำคัญวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ นาอมเพาห์สุกวรรณ์ ชุดวงศ์)

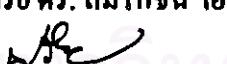
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

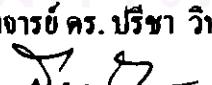
....
 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล แสนนนท์)

....
 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพาณิช)

....
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวนัน พิจานันท์)

....
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อี้ยนทุกานิช)

....
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหกโถ)

....
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤกษ์อุณยา ใจวิໄດဂູດ)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จถูกต้องได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้ค่าปรึกษา และคำแนะนำอย่างดีเชิงของ รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ เสื้อพาณิช และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิจานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยของงานขอพระคุณเป็นอย่างสูง นาม ที่นี่

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพิ่มรชอน รองศาสตราจารย์ ดร.พิศนา แจนนณี รองศาสตราจารย์ ดร.น้อนครี เคห คณะคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ทุกท่าน ที่ได้กรุณาห่วงใยและให้คำแนะนำด้วยความใส่ใจ แก่ท่าน ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์ณี รองศาสตราจารย์ ดร.บุนนา วัฒนา อาจารย์เตรินศรี หอยทินาวรฤทธิ์ อาจารย์คนนี้ มีขันหมาก และ อาจารย์ ดร.บัญชา ภานหิว ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข รูปแบบ และเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

กราบขอบพระคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ตกลงเวลาในการสอบและ ให้ค่าปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ และขอบขอบคุณคณาจารย์ เสื้อพาณิช แก่นักเรียน ในโรงเรียนที่กรุณาให้ทดสอบเครื่องมือวิจัยทุกโรงเรียน และโรงเรียนแทนนิค สำนักงานเขตดุลจักร กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของรูปแบบ

ขอบขอบคุณ ที่ เพื่อน และน้องๆทุกคน ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้ช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างดี โดยเฉพาะ ดร.พรินทร์ วิภาะพรินันท์ ดร.นัจจะ เกษรัตน์ นาวาอาษา (หญิง) ศรีกัญญา ฤทธิ์เบกอก ฤทธิ์ไรวรรณ วัฒนานิมิตฤทธิ์ ฤทธิชนะพัฒน์ รัตน์แต่ชุม คุณวีระเศษ เสื้อนาน และ ดร.ศรีศุภร์ ชันพิมูล

ขอบขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย เป็นจำนวน 11,300 บาท และขอบขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ให้อุปกรณ์ศึกษาต่อ แก่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย เป็นจำนวน 10,000 บาท

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณอนุฤทธิ์ ฤทธิชนะพัฒนา คุณจารุวรรณ ฤทธิ์ชิตพัฒน์ พัฒนา แก่เด็กชายสถาพร อัญชลี ครอบครัวและ ผู้ปกครองทุกๆ ท่านที่ได้ให้กำลังใจอย่างดี ตลอดเวลาในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ สำเร็จถูกต้อง

สารบัญ

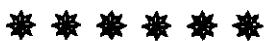
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อดีของเบื้องต้น.....	12
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
นักเรียนต้องสัมฤทธิ์.....	20
การรับรู้ความสามารถของคนเอง.....	39
ฐานะทางสังคมมิตร.....	46
พฤติกรรมตั้งใจเรียน.....	53
การแก้ปัญหานักเรียนต้องสัมฤทธิ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
แนวคิด หลักการของทฤษฎีจิตสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง.....	68
เทคนิคการสอนเสริมเพื่อนด่างระดับ และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
รูปแบบการสอน.....	107

สารนัย (ต่อ)

หน้า

3	วิธีค่าเฉลี่ยการวิจัย.....	111
	พัฒนารูปแบบ.....	111
	ทดสอบใช้รูปแบบ.....	127
	ผลที่มาของการประมวลผลรูปแบบ.....	148
4	ผลการวิจัย	152
	ผลการพัฒนารูปแบบ.....	152
	ผลการทดสอบใช้รูปแบบ.....	187
5	สรุปผลการวิจัย องค์ประกอบ ข้อเสนอแนะ.....	199
	สรุปผลการวิจัย.....	200
	องค์ประกอบผลการวิจัย.....	202
	ข้อเสนอแนะ.....	206
	รายการอ้างอิง.....	210
	ภาคผนวก.....	227
	ภาคผนวก ก เอกสารประมวลรูปแบบ.....	228
	ภาคผนวก ข คู่มือแต่ละด้านย่างการใช้รูปแบบ.....	259
	ภาคผนวก ค แบบทดสอบ	312.
	ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	325
	ภาคผนวก จ รายชื่อโรงเรียน.....	327
	ประวัติผู้วิจัย.....	329

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ແສດງบทบาทของครูในการค่าเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียน เกิดถักษณะที่พึงประสงค์.....	26
2 ແສດງการเข้าແนกช้อมูลของงานวิชาที่เกี่ยวกับการสอนเกรวินเพื่อนร่วมด้วย.....	84
3 ແສດงจำนวนนักเรียนต้องสัมฤทธิ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2539.....	137
4 ແສດງการเข้าແนกนักเรียนต้องสัมฤทธิ์ที่สมควรใจเป็นกุญแจอ่าย.....	138
5 ແສດงช้อมูลของนักเรียนต้องสัมฤทธิ์ กุญแจลดลง แต่กุญแจบุน.....	139
6 ແສດงคะแนนของนักเรียนต้องสัมฤทธิ์ จากแบบทดสอบพื้นฐานความรู้ วิชาภาษาไทย.....	140
7 ແສດງการเข้าແนกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	142
8 ແສດงขั้นตอนการค่าเนินการทดสอบให้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการ ทั่งเกรวินผลการเรียนของนักเรียนต้องสัมฤทธิ์ ระดับประถมศึกษา ໄດ້ໃຫ້ເກີນິກ การสอนเกรวินเพื่อนร่วมด้วย.....	147
9 ผลการเบริชบเทือนด้วยข้อมูลนักเรียนจากการทดสอบ ก่อนและหลังการ ทดสอบໃຫ້รูปแบบ.....	188
10 ผลการเบริชบเทือนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมจากการสอน ก่อนการทดสอบໃຫ້รูปแบบ (สอนประจำภาคเรียนที่ 1/2539) ของนักเรียนกุญ แจลดลงแต่กุญแจบุน.....	189
11 ผลการเบริชบเทือนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมจากการสอน หลังการทดสอบໃຫ້รูปแบบ (สอนประจำภาคเรียนที่ 2/2539) ของนักเรียนกุญ แจลดลงแต่กุญแจบุน.....	189
12 ผลการเบริชบเทือนภาวะด้วยสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังการทดสอบໃຫ້รูปแบบ ระหว่างนักเรียนกุญแจลดลงแต่กุญแจบุน.....	190
13 ผลการเบริชบเทือนคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบการรับรู้ความก้าวหน้าของคนเอง ก่อนการทดสอบໃຫ້รูปแบบ ของนักเรียนกุญแจลดลงแต่กุญแจบุน.....	190

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบการรับรู้ความสามารถของคนเอง หลังการทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวนและก่อนควบคุม.....	191
15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบการรับรู้ความสามารถของคนเอง ก่อนและหลังการทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวน.....	191
16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบการรับรู้ความสามารถของคนเอง ก่อนและหลังการทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนควบคุม.....	192
17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดฐานะทางสังคมมิตร ก่อนและหลัง การทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวนและก่อนควบคุม.....	193
18 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการแบบวัดฐานะทางสังคมมิตร ก่อนการทดสอบใช้ รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวนและก่อนควบคุม.....	194
19 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการแบบวัดฐานะทางสังคมมิตร หลังการทดสอบใช้ รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวนและก่อนควบคุม.....	195
20 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการแบบวัดฐานะทางสังคมมิตร ก่อนและหลัง การทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนทบทวน.....	195
21 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการแบบวัดฐานะทางสังคมมิตร ก่อนและหลัง การทดสอบใช้รูปแบบ ของนักเรียนก่อนควบคุม.....	196
22 ผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนก่อนทบทวนและก่อนควบคุม ที่มีคะแนนจาก แบบวัดฐานะทางสังคมมิตร ก่อนและหลัง การทดสอบใช้รูปแบบ.....	196
23 ผลการคำนวณร้อยละของเวลาที่นักเรียนทดสอบแต่ละพฤติกรรม ก ข ค และ จ ในช่วงก่อน ระหว่าง และหลัง การทดสอบใช้รูปแบบ.....	198

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงกอุ่มนักเรียนด้วยสัมฤทธิ์.....	21
2 แสดงเงื่อนไขที่นำไปสู่การเรียนรู้อย่างสนุกสนาน.....	25
3 แสดงความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนของกับความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น.....	40
4 แสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม.....	70
5 แสดงองค์ประกอบของระบบที่สมบูรณ์.....	110
6 แสดงการศึกษาวิเคราะห์และสรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน.....	115
7 แสดงความสัมพันธ์ของทฤษฎี แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน และวัสดุประสงค์ของชุมชน.....	117
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน กับกระบวนการของชุมชน.....	119
9 แสดงกระบวนการในการกำหนดวัสดุประสงค์ของชุมชน.....	120
10 แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน วัสดุประสงค์ของชุมชนและกระบวนการของชุมชน.....	122
11 แสดงโครงสร้างที่สำคัญของระบบ.....	123
12 แสดงโครงสร้างที่สำคัญของชุมชนการส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียน ด้วยสัมฤทธิ์ ระดับประณีตศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนเสริมเพื่อต่างระดับ.....	125
13 แสดงวิธีดำเนินการของ การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุมชนการส่งเสริมผลการเรียน ของนักเรียนด้วยสัมฤทธิ์ ระดับประณีตศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนเสริมเพื่อต่างระดับ.....	151
14 ทุปกระบวนการพัฒนาชุมชนการส่งเสริมผลการเรียน ของนักเรียน ด้วยสัมฤทธิ์ ระดับประณีตศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนเสริมเพื่อต่างระดับ.....	186